

## Forvaltningsrevisjonsrapport psykososialt skolemiljø

---

**Behandles i utvalg**

Kontrollutvalget i Vefsn kommune

**Møtedato**

19.02.2024

**Saknr**

03/24

**Saksbehandler** Kent Røstad

**Arkivkode** FE-217, TI-&58

**Arkivsaknr** 23/381 - 3

---

**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon om psykososialt skolemiljø til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om:
  - a. Å sikre en felles forståelse av internkontroll for skolemiljøet og hva det skal rapporteres på til administrativ skoleledelse.
  - b. Å vurdere om skolene bør gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for skolemiljøet.
  - c. Å sikre systematisk arbeid med forebygging gjennom fokus på den autoritative læreren og stabilitet i personalgruppene.
  - d. At kommunen følger sine egne rutiner om at vurderingen av barnets beste skal dokumenteres i aktivitetsplanene.
  - e. Å sikre at skolene gir tilstrekkelig informasjon til elevene som varsler om mobbing, om hvordan informasjonen de gir blir håndtert.
  - f. Å vurdere å ta opp som eget tema, utfordringen med at elever er redd for å bli stemplet som «tystere» dersom de varsler om mobbing.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi en skriftlig tilbakemelding innen den 15. april om hvordan punkt 2 i vedtaket er fulgt opp.

**Vedlegg**

Forvaltningsrevisjonsrapport - Psykososialt skolemiljø

**Behandling:**

Innledningsvis hadde revisor en presentasjon om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for kontrollutvalget som en del av opplæring.

Revisor presenterte rapporten for kontrollutvalget. Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt med følgende tilleggspunkt "g" i punkt 2:

g. å sikre at skolen har rutiner for at foreldre blir tilstrekkelig involvert i rutiner om mobbing og varsling.

**Vedtak:**

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon om psykososialt skolemiljø til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om:
  - a. Å sikre en felles forståelse av internkontroll for skolemiljøet og hva det skal rapporteres på til administrativ skoleledelse.
  - b. Å vurdere om skolene bør gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for skolemiljøet.
  - c. Å sikre systematisk arbeid med forebygging gjennom fokus på den autoritative læreren og stabilitet i personalgruppene.

- d. At kommunen følger sine egne rutiner om at vurderingen av barnets beste skal dokumenteres i aktivitetsplanene.
  - e. Å sikre at skolene gir tilstrekkelig informasjon til elevene som varsler om mobbing, om hvordan informasjonen de gir blir håndtert.
  - f. Å vurdere å ta opp som eget tema, utfordringen med at elever er redd for å bli stemplet som «tystere» dersom de varsler om mobbing.
  - g. Å sikre at skolen har rutiner for at foreldre blir tilstrekkelig involvert i rutiner om mobbing og varsling.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi en skriftlig tilbakemelding innen den 15. april om hvordan punkt 2 i vedtaket er fulgt opp.

### **Saksopplysninger**

Kontrollutvalget i Vefsn kommune bestilte den 18.11.2022 et utkast til prosjektplan for et forvaltningsrevisjonsprosjekt innen psykososialt skolemiljø. Utvalget sluttet seg til revisor sitt framlagte forslag til prosjektplan i møte den 10.02.23, sak 009/23.

Revisor har utarbeidet følgende problemstillinger for forvaltningsrevisjonen:

- Arbeider Vefsn kommune systematisk for å sikre at elevene i grunnskolen har et trygt og godt arbeidsmiljø?

### **Metode**

Revisor har gjennomført intervju med kommunedirektør og kommunalsjef for oppvekst og kultur på video. Oppfølgingsspørsmål underveis i revisjonsperioden er sendt til kommunalsjefen per e-post. Oppdragsansvarlig revisor/prosjektleder og prosjektmedarbeider har besøkt alle de kommunale skolene i kommunen og gjennomført intervjuer med samtlige rektorer og en kontaktlærer ved hver skole. Videre er det gjennomført et gruppeintervju med ledere av foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) for hver skole, og et gruppeintervju med elevrådslederne ved hver skole. I etterkant av alle intervjuene er det skrevet referat som er verifisert av informantene.

Revisor har også sendt spørsmål per e-post til driftsleder ved busselskapet Boreal for å få innsyn i hvilke tiltak de er involvert i med tanke på å forbygge mobbing på skolevei.

### **Revisors oppsummering**

#### Revisors konklusjon

Revisor konkluderer med at Vefsn kommune ikke fullt ut jobber systematisk for å sikre at elevene i grunnskolen har et trygt og godt skolemiljø.

#### Internkontroll og forebygging

Revisor finner at kommunen kan dokumentere flere sider av internkontrollen, men knytter mangler til evalueringer av planer, rutiner og tiltak, at skolene ikke gjennomfører risikovurderinger av skolemiljøet og at kommunen på nåværende tidspunkt ikke har sørget for en omforent forståelse av internkontrollen blant rektorene.

Gjennomgangen tyder også på at kommunen har mangler i det systematiske arbeidet med forebygging. Kommunen fremstår ikke å ha en systematisk praksis for å finne frem til hvem som er de sårbare barn i skolen. Videre tilsier informasjonsgrunnlaget at grensesetting og likt reaksjonsmønster kan være en utfordring blant lærerne. I tillegg oppfattes det som en svakhet at man ikke har nok stabilitet blant de ansatte til å danne gode relasjoner til elevene. Det stilles også spørsmål ved om dialogen med busselskapet er god nok til faktisk å kunne forebygge mobbing på skoleveien.

#### Aktivitetsplikten og barnets beste-vurdering

Revisor erfarer i sin gjennomgang av aktivitetsplanene at det er ulik praksis mellom skolene når det kommer til varsling, da knyttet til hvem som varsles og hva det varsles om. Ut fra planene som er gjennomgått er det også vanskelig å gi et tidsperspektiv på hvor lenge en elev har opplevd mobbing og hvor lang tid det har tatt å sette inn tiltak. Det er ut fra

dokumentasjonen også vanskelig å vurdere om det som er pekt på som hensiktsmessig å gjøre i en sak, faktisk er satt opp som tiltak som skal gjennomføres. Dokumentasjonen gir heller ikke svar på hvordan tiltak er evaluert eller om de har hatt ønsket effekt.

Når det kommer til vurderingen av barnets beste er revisors oppfatning at kommunen har en rutine for at dette skal dokumenteres i aktivitetsplanene, men at rutinen ikke etterleves. Ut fra at skolene også har gjenbruk av like tiltak i flere saker stilles det også spørsmål ved om tiltak da vil være individtilpasset.

#### Informasjonsplikten og elevmedvirkning

Revisor sin oppfatning er kommunen ikke fullt ut innfrir sin informasjonsplikt. Elever gir uttrykk for en usikkerhet i dialogen med lærerne og gir blant annet uttrykk for at de er usikre på hvordan ansatte i skolen behandler varsler om mobbing. Det er usikkerhet blant elevene om dette vil få konsekvenser for dem selv ved at de blir oppfattet som en tyster av sine medelever.

#### **Revisor anbefaler**

Revisor anbefaler at kommunedirektøren prioriterer følgende i sitt arbeid med et trygt og godt skolemiljø:

1. Sikre en felles forståelse av internkontroll for skolemiljøet og hva det skal rapporteres på til administrativ skoleledelse.
2. Vurdere om skolene bør gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for skolemiljøet.
3. Sikre systematisk arbeid med forebygging gjennom fokus på den autoritative læreren og stabilitet i personalgruppene.
4. At kommunen følger sine egne rutiner om at vurderingen av barnets beste skal dokumenteres i aktivitetsplanene.
5. Sikre at skolene gir tilstrekkelig informasjon til elevene som varsler om mobbing, om hvordan informasjonen de gir blir håndtert.
6. Vurdere å ta opp som eget tema, utfordringen med at elever er redd for å bli stemplet som «tystere» dersom de varsler om mobbing.

#### **Vurdering**

Sekretariatet mener at revisor har svart ut problemstillingene som var satt for forvaltningsrevisjonen, og at rapporten gir nyttig informasjon om psykososialt skolemiljø i Vefsn kommune.